POWIAT NOWOMIEJSKI

Załącznik nr 1

do uchwały Rady Powiatu

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego

Powiatu Nowomiejskiego na lata 2025 – 2030

Spis treści

I Wprowadzenie do tematyki ochrony zdrowia psychicznego :..... 4
1. Wstęp : 4
2. Podstawa prawna: 4
3. Założenia merytoryczne: 4
4. Pojęcie zdrowia psychicznego: 5
5. Typologia definicji: 6
6. Europa w świetle problemu 7
7. Stan w Polsce 8
8. Sytuacja na terenie województwa warmińsko mazurskiego 11
II Diagnoza obszaru objętego programem 12
1. Informacja o Powiecie Nowomiejskim ……12
2. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności …….. 15
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim …….. 18
4. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim …… 19
5. Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim …….. 24
6. Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim …….. 30
7. Powiatowy Środowiskowy Dom Sam Pomocy w Pacółtowie ……..31
8. Dom Dziecka w Pacółtowie ……..35
9. Dom pomocy Społecznej w Grodzicznie ……37
10. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim ……39
11. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim …….42
12. Szkoły ponadpodstawowe, dla których organem prowadzącym jest powiat nowomiejski……...46
III Analiza SWOT ……51
IV Cele i harmonogram Realizacji programu……..53
1. Cel główny Programu dla samorządu powiatowego - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego wszechstronnej o kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb ……...53
2. Cel główny Programu dla samorządu Powiatowego - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb……57
3.Oczekiwane rezultaty ……...58

4. Źródła finasowania ……..……..…..58
V Monitoring i sprawozdawczość……..……58

I Wprowadzenie do tematyki ochrony zdrowia psychicznego :

1. Wstęp :

Nie ma wątpliwości, co do tego, że zdrowie psychiczne ma ogromne znaczenie dla jakości życia w społeczeństwie: w rodzinie, szkole, miejscu pracy, przy spędzaniu wolnego czasu. Dobre zdrowie psychiczne stanowi część socjalnego, ludzkiego i gospodarczego kapitału społeczeństwa. Jego zły stan może natomiast przyczynić się do gwałtownego obniżenia jakości życia dotkniętych nim osób i ich rodzin. Stanowi to wyzwanie nie tylko dla sektora zdrowia

Problem profilaktyki ochrony zdrowia psychicznego zajmuje znikome miejsce w polityce społecznej państwa. Funkcjonujący system opieki psychiatrycznej mija się z potrzebami społeczeństwa i wymaga wprowadzenia diametralnych zmian. Wprowadzenie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego zobowiązuje organy administracji rządowej i samorządowej, organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne do podejmowania działań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego (art. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego).

W tym zakresie szczególna rola przypada samorządom powiatowym. Realizacja poszczególnych celów – to poważne wyzwanie dla każdej jednostki. Opracowywanie lokalnych programów dostosowanych do specyfiki powiatu, planowanie celów i zadań do realizacji to kreowanie właściwej polityki w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

2. Podstawa prawna:

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nowomiejskim opracowano na podstawie następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. W sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

3. Założenia merytoryczne:

Głównym celem programu Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Nowomiejskiego na lata 2025 -jest:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Istotą planowanych i podejmowanych działań będzie integracja różnych środowisk: samorządów, jednostek podległych, organizacji pozarządowych, społeczności lokalnej. Ma ona na celu przede wszystkim promocję zdrowia psychicznego poprzez zaangażowanie w działanie jak największej liczny osób i instytucji.

4. Pojęcie zdrowia psychicznego:

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO - World Health Organization) jest międzynarodową komórką (agencją zdrowia) działającą przy ONZ. Można powiedzieć, że w bardzo istotny i podstawowy sposób nadaje ona ton i kierunek trendom współczesnej medycyny. WHO została powołana do istnienia 07.IV.1948 i zrzesza obecnie 194 państwa członkowskie.

Światowa Organizacja Zdrowia uważa, że nie można w jeden sposób zdefiniować zdrowia psychicznego. Członkowie oraz uczeni, którzy bezpośrednio tworzą terminologię zdrowia twierdzą, że na zdrowie psychiczne wpływa zbyt wiele czynników oraz elementów, które tworzą po prostu swoistą całość tego rodzaju samopoczucia. Nie dziwi więc fakt, że nie stworzono profesjonalnego terminu dotyczącego zdrowia psychicznego. Mimo to, ludzie starają się na swój sposób definiować tego rodzaju zdrowie. Uczeni z WHO zgodnie twierdzą, że dla pojedynczej jednostki da się stworzyć tego typu profesjonalną terminologię. Wystarczy wziąć pod uwagę wszystkie czynniki, które bezpośrednio wpływają na daną osobę oraz na jej zdrowie psychiczne. W tym przypadku należy dogłębnie dokonać analizy człowieka. Niestety ogólnej definicji zdrowia psychicznego nie znajdziemy w uwarunkowaniach Światowej Organizacji Zdrowia, która jak wiemy stworzyła taki profesjonalny termin dla ogólnego pojęcia zdrowia.

WHO w 1984 roku termin zdrowie określiła jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko jako brak choroby lub zniedołężnienia". Definicja ta jest bardzo ważna i postępowa, ponieważ nie poprzestaje na samym negującym ujęciu, że zdrowie jest brakiem choroby, ale bardzo mocno akcentuje, że zdrowie ma w sobie aktywny aspekt, którym jest dobrostan. Oznacza to, że w kwestiach zdrowia nie mamy jedynie koncentrować się na chorobach i próbach ich zwalczania, ale powinniśmy zwłaszcza koncentrować się na samym zdrowiu - na jego wzmacnianiu. W ostatnich latach definicja ta została uzupełniona o sprawność do „prowadzenia produktywnego życia społecznego i ekonomicznego" a także wymiar duchowy. Tak więc na pojęcie zdrowia psychicznego składa się zdrowie emocjonalne - zdolność do rozpoznawania uczuć, wyrażania ich w odpowiedni sposób, umiejętność radzenia sobie ze stresem, napięciem, lękiem, depresją, agresją oraz zdrowie umysłowe - zdolność do logicznego, jasnego myślenia. Pojęcie zdrowie psychicznego odnosi się do dobrego samopoczucia

psychicznego i emocjonalnego. Według Kazimierza Dąbrowskiego (polski psycholog, psychiatra i filozof, twórca teorii dezintegracji pozytywnej oraz pionier ruchu higieny psychicznej) zdrowie psychiczne to zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego. Według encyklopedii PWN zdrowie psychiczne to zdolność każdego człowieka do normalnego rozwoju i funkcjonowania umysłowego. Czyli zdrowym psychicznie jest człowiek, u którego praca mózgu, układu nerwowego, układu narządów zmysłów i układu hormonalnego nie jest zaburzona, a jego zachowania są podobne do większości ludzi, których nazywamy normalnymi. Według Bogusława Włodawie (psycholog, psychoterapeuta) zdrowie psychiczne oznacza brak objawów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Bywa także określane jako harmonia w obrębie struktury osobowości, harmonia ze środowiskiem społecznym, dobre samopoczucie, zdolność do pracy, miłości i działalności twórczej.

5. Typologia definicji:

Definicje medyczne – określają zdrowie psychiczne jako niewystępowanie objawów psychopatologicznych, homeostazę w procesach fizjologicznych, brak defektów w strukturze i funkcjach psychicznych,

Definicje psychologiczne – określają jako zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptację i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczną percepcję rzeczywistości,

Definicje socjologiczne – jako zdolność przystosowania się jednostki do norm kulturowych i środowiska społecznego, uwewnętrzniania norm w przebiegu socjalizacji, umiejętności prawidłowej koegzystencji w grupie i właściwego funkcjonowania w rolach społecznych

Głównym sposobem na określenie stanu zdrowia psychicznego jest sprawdzenie jak pomyślnie osoba funkcjonuje na co dzień. Jeśli jest zdolna do działania, potrafi znieść stres życia codziennego, utrzymać poprawne stosunki międzyludzkie i być niezależna, oraz jest w stanie odzyskać siły po trudnych sytuacjach życiowych, co oznacza , że jest to osoba zdrowa psychicznie. Czynnikami warunkującymi zdrowie są: biologia, środowisko, styl życia i lecznictwo. Czynnikami determinującymi zdrowie człowieka są: czynniki genetyczne, środowisko fizyczne, środowisko społeczne, styl życia i medycyna naprawcza. Znaczący wpływ na zdrowie, zwłaszcza zdrowie psychiczne ma styl pracy, wypoczynek, spędzanie wolnego czasu oraz promocja zdrowia także zdrowia psychicznego.

Kamieniem milowym w rozwoju promocji zdrowia była Międzynarodowa Konferencja Promocji Zdrowia w Ottawie w 1986 roku. Powstała tam tzw. Karta Ottawska, która stała się

"Konstytucją" promocji zdrowia i jest dla niej trwałym dokumentem o podstawowym znaczeniu mimo, że po konferencji w Ottawie, odbyły się jeszcze trzy konferencje promocji zdrowia również o zasięgu ogólnoświatowym. Dokument ten precyzuje podstawowe uwarunkowania zdrowia. Określa działania z zakresu promocji zdrowia jako wspierające i umożliwiające zachowanie zdrowia. Wyznacza wszechstronną strategię promocji zdrowia poprzez kilka obszarów działania:

- budowanie zdrowotnej polityki społecznej
- tworzenie środowisk sprzyjających zdrowiu
- wzmacnianie działań społecznych na rzecz zdrowia
- rozwijanie umiejętności osobniczych
- reorientacja służby zdrowia.

6. Europa w świetle problemu

Z danych Komisji Europejskiej wynika, że aż 38 proc. mieszkańców naszego kontynentu ma zły stan zdrowia psychicznego. Zaburzenia psychiczne są najczęstszą przyczyną wcześniejszego przechodzenia na emeryturę i pobierania świadczeń z powodu niezdolności do pracy.

Słabe zdrowie psychiczne, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania występują w każdym kraju na świecie, w każdym wieku u obu płci, w różnych kulturach i grupach ludności. Brak jakiejkolwiek polityki wobec zdrowia psychicznego dotyczy 40 % wymagającej tego ludności. Najczęstszym problemem populacji są zaburzenia lękowe - zmagało się z nimi około 25 mln osób (5,4 proc. populacji UE). Zaburzeniami depresyjnymi dotkniętych było w 2016 r. około 21 mln osób (4,5 proc. populacji). Warto jednak w tym miejscu dodać, że w praktyce zaburzenia lękowe dość często współwystępują z zaburzeniami depresyjnymi. Na trzecim miejscu w tym ponurym rankingu uplasowały się uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, na które w analizowanym okresie cierpiało 11 mln osób, czyli 2,4 proc. populacji. Ponadto okazało się, że wcale nierzadkie w populacji europejskiej są również schizofrenia (1,3 mln przypadków) czy choroba afektywna dwubiegunowa (5 mln).

Nakłady na zdrowie psychiczne są w Europie zróżnicowane, ale nadal zbyt niskie. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), choroby psychiczne stają się jednym z poważniejszych problemów zdrowotnych występujących w populacji europejskiej. Szacuje się, że w samej tylko Europie niemal co trzeci dorosły doświadcza w ciągu roku przynajmniej jednego rodzaju choroby psychicznej. Ludzie chorzy psychicznie są izolowani społecznie, a przy tym narażeni są na podwyższoną śmiertelność.

Obecnie największym problemem utrudniającym skuteczne leczenie chorób psychicznych jest zbyt późne rozpoznanie problemu i niewystarczające przekonanie chorych i ich bliskich o korzyściach płynących z podjęcia leczenia. Kraje mające niskie i średnie dochody na choroby psychiczne poświęcają niecały 1% ogólnych wydatków zdrowotnych, podczas gdy ponad 970 milionów ludzi na całym świecie borykających się z różnorodnymi problemami psychicznymi można by skutecznie leczyć.

W celu poprawy stanu zdrowia psychicznego w Europie został utworzony Europejski Pakt na rzecz Zdrowia i Dobrostanu Psychicznego. Zwraca on uwagę na korzyści zdrowotne, społeczne i gospodarcze wynikające z dobrego stanu zdrowia psychicznego wszystkich osób oraz na potrzebę przezwyciężenia tabu i uprzedzeń nadal związanych z chorobami psychicznymi (dane: Nauka 4/2010 – Zagrożenia stanu zdrowia psychicznego Polaków). Sygnariusze paktu zobowiązali się do wspólnego działania na rzecz priorytetowych obszarów zdrowia psychicznego.

7. Stan w Polsce

Przeciętny Polak przeważnie nie dba o swoje zdrowie, a dodatkowo, żyjąc w ciągłym pośpiechu i stresie, obciąża swój organizm i naraża się przy tym na dalsze pogorszenie swojej ogólnej kondycji. Oceniając wpływ stylu życia na zdrowie psychiczne przeciętnego Polaka można śmiało stwierdzić, iż Polacy żyją niezdrowo i nie mają ani warunków, ani czasu aby zadbać o swoją kondycję. Co zatem wpływa negatywnie na stan zdrowia przeciętnego Polaka? Są to przede wszystkim wszelkiego rodzaju zagrożenia zdrowotne, które w znacznym stopniu obniżają jego sprawność psychoruchową oraz obniżają znacznie jego wydajność w pracy. Zdrowie to pewna całość, na którą składa się zdrowie fizyczne i zdrowie psychiczne. Dobrostan fizyczny rozumiany jest jako prawidłowe funkcjonowanie wszystkich narządów i układów organizmu, dobrostan psychiczny natomiast to zdolność do abstrakcyjnego i logicznego myślenia oraz rozpoznawania i wyrażania emocji i uczuć, a także radzenia sobie ze stresem i depresją. Człowiek zdrowy oraz stabilny psychicznie określany jest jako człowiek kreatywny, twórczy, charakteryzujący się optymizmem, wiarą we własne siły i umiejętności, wysoką samooceną, umiejętnościami radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, a przede wszystkim odpowiedzialnością. O zdrowiu człowieka decydują cztery podstawowe elementy: styl życia, środowisko, czynniki genetyczne, opieka zdrowotna. Gdy któryś z wymienionych czynników zostaje zaburzony, to wówczas stan zdrowia się pogarsza i można mówić wówczas o zagrożeniu zdrowotnym

Dane wskazują, że zaburzenia psychiczne w Polsce podobnie jak na całym świecie rozpowszechniają się i dotykają coraz większej liczby ludności. Coraz więcej Polaków cierpi na zaburzenia psychiczne. Ponad 25 proc. Polaków, czyli ponad 8 mln osób cierpi w swoim

życiu na różne zaburzenia psychiczne – wynika z badań EZOP II przeprowadzonych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii (IPiN). Jednocześnie, tylko 16 proc. osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało z pomocy psychiatrycznej lub psychologicznej. Jak twierdzi dr Jacek Moskalewicz, socjolog z Zakładu Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami IPiN, współkoordynator projektu EZOP II, aż ponad połowa Polaków nie akceptuje osób z zaburzeniami psychicznymi w swoim środowisku i niechętnie widzi placówki opieki psychiatrycznej w pobliżu swojego miejsca zamieszkania. Ponad 7 proc. respondentów doświadczyło zaburzeń związanych z używaniem alkoholu (AUD) kiedykolwiek w życiu. Przy czym, jak wynika z badania, odsetek ten wśród bezrobotnych mężczyzn sięga 35 proc., a wśród pracujących – 12 proc. Wśród ogółu cierpiących na AUD znakomita większość stanowią jednak pracujący, bowiem pracujących mężczyzn jest więcej niż bezrobotnych.

Nie ubywa także osób z uzależnieniem, które podejmują leczenie – jak wynika z badania EZOP II, w rocznie leczy się ponad 200 tysięcy osób. Zaburzenia rozwoju psychicznego dotykają ponad 400 tys. najmłodszych dzieci (do 6 r.ż.), przy czym u dzieci mieszkających na wsi odsetek ten przekracza 20%, co – jak wskazują autorzy raportu – wymaga podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców oraz wzmocnienia wsparcia instytucjonalnego, w tym zapewnienia miejsca w przedszkolach, zwłaszcza na wsi. Jak wynika z badania, w okresie całego życia około 7% dorosłej populacji doświadcza napadów lęku o nasileniu panicznym, co oznacza około 2 mln 215 tys. osób, które mogą z tego powodu szukać i oczekiwać pomocy specjalistów. U około 1,2% populacji napady lękowe spełniają kryteria zaburzenia lękowego z napadami paniki, co wiąże się z większą ich uporczywością i częstszym sięganiem po pomoc specjalisty. W krótszych okresach szacowania rozpowszechnieni napadów lęku zmniejsza się znacznie – w ostatnich 12 miesiącach poprzedzających badanie do 1,3% (ok. 416,2 tys.), a w ostatnich 30 dniach przed badaniem – do 0,27% (ok. 86.2 tys.).

W ciągu życia, kobiety ujawniają napady lęku około dwukrotnie częściej niż mężczyźni. Ryzyko wystąpienia napadów paniki lękowej narasta z wiekiem. Ich wystąpieniu sprzyja niższy poziom wykształcenia, osamotnienie (rozwód, separacja, owdowienie), czasowe lub trwałe ograniczenie aktywności życiowej (bezrobocie i „inne”, w tym renta) oraz zamieszkiwanie w miastach średniej wielkości.

W porównaniu z badaniem EZOP I, w badaniu EZOP II wskaźniki rozpowszechnienia lęku napadowego wykazywały tendencję do wzrostu w młodszych, a spadku w starszych grupach wiekowych, ale różnice te w większości nie osiągnęły poziomu statystycznej istotności.

Doświadczenia zaburzeń psychicznych ma za sobą co 8 dziecko w wieku 7–17 lat. Przekłada się to na ponad pół miliona dotkniętych nimi dzieci i młodzieży, szczególnie dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną, wśród których cierpi na nie ponad 20%.

Wśród młodzieży dominują zaburzenia eksternalizacyjne (w tym zaburzenia związane z używaniem substancji). Wraz z wiekiem rosną wskaźniki rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych. Największe wzrosty odnotowano w przypadku zaburzeń związanych z używaniem alkoholu – największe wskaźniki rozpowszechnienia odnotowano wśród badanych w wieku 16-17 lat.

Wyniki badania EZOP II wskazują, że w okresie całego życia około 3,85% dorosłej ludności Polski cierpi na depresję, co przekłada się na około 1 mln 213 tys. osób. Wskaźniki te maleją do 0,77% (241,7 tys.) w ciągu ostatniego roku poprzedzającego badanie i do zaledwie 0,21% (66,8 tys.) na przestrzeni ostatnich 30 dni przed badaniem.

Depresja w ciągu życia relatywnie częściej występuje u kobiet, osób starszych, najsłabiej wykształconych, owdowiałych i rozwiedzionych oraz wśród emerytów i rencistów. Miejsce zamieszkania nie ma dużego wpływu.

Rozpowszechnienie depresji w okresie całego życia w badaniu EZOP II okazało się nieco wyższe niż w badaniu EZOP I, ale różnice te w odniesieniu do większości grup wg płci i wieku nie osiągały poziomu statystycznej istotności.

Jak twierdzą autorzy raportu, bez gruntownej zmiany systemu ochrony zdrowia psychicznego nie będziemy w stanie zdecydowanie wpłynąć na poprawę tego stanu. Eliminacja źródeł niezadowalającej kondycji psychicznej Polek i Polaków wymaga podjęcia przemyślanych, opartych na dowodach naukowych działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego oraz profilaktyki i leczenia jego zaburzeń.

Badanie EZOP II przeprowadzono na próbie losowej 15 tys. osób w latach 2018 – 2021. Przedstawia ono ocenę rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych i ich uwarunkowań wśród dzieci do 6. roku życia, dzieci i młodzieży w wieku 7–17 lat oraz dorosłych. Badanie EZOP II zostało sfinansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Jest ono kontynuacją badania EZOP I z lat 2009- 20012 (10 tys. respondentów) zrealizowanego z Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego. (dane z „Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II)”)

8. Sytuacja na terenie województwa warmińsko mazurskiego

Sytuacja na terenie województwa warmińsko – mazurskiego pokazuje, że występują nadal duże braki specjalistów psychiatrów. Największa koncentracja kadry jest w największych ośrodkach. W miastach powiatowych są braki specjalistów co uniemożliwia organizację centrów zdrowia psychicznego. Poziom świadczonych usług jest dobry w zakresie istniejących placówek. Dostępność do szpitalnej opieki jest dobra, ale skupiona z dala od miejsc zamieszkania.

Współczynniki zapadalności rejestrowanej oraz chorobowości rejestrowanej na choroby i zaburzenia psychiczne na 100 tys. ludności w 2016 r. w stosunku do 2014 r. pokazują ich spadek dla prawie wszystkich grupa chorobowych. Jest to bardzo dobry sygnał, świadczący o poprawie stanu zdrowia psychicznego mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Spośród 13 zaburzeń, nieznaczny wzrost zapadalności rejestrowanej zanotowano w przypadku 4 typów: zaburzeń organicznych, zaburzeń zachowania i emocji, zespołów behawioralnych związanych z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi. Natomiast dla zaburzeń identyfikacji płciowej preferencji seksualnych wzrost był prawie 2-krotny, choć sam wskaźnik jest bardzo niski (1,1 w 2016 r.) w porównaniu z pozostałych współczynników (najwyższy współczynnik 529,2 dla zaburzeń lękowych). Współczynnik chorobowości rejestrowanej wzrósł tylko w przypadku zaburzeń identyfikacji płciowej i preferencji seksualnych, ale już nie tak znacząco (z 4,8 w 2014 r. do 5,2 w 2016 r.).

Porównanie prognoz zapadalności rejestrowanej na choroby i zaburzenia psychiczne dla lat 2020 i 2029 , wskazuje na tendencję spadkową, z wyjątkiem zaburzeń psychicznych spowodowanych uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną.

Stan zdrowia psychicznego odzwierciedlony jest również przez poziom zgonów spowodowanych przez zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania oraz przez przyczyny zewnętrzne takie jak samobójstwa. Jak podają dane GUS na przestrzeni 10 lat (2008 i 2017) w województwie warmińsko-mazurskim nastąpił ponad 3-krotniy jego wzrost wskaźnika zgonów na 100 tys. ludności według przyczyn takich jak zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania. Pod tym względem w 2017 roku województwo warmińsko-mazurskie zajmowało pierwsze miejsce. Wskaźnik ten (22,9) był ponad dwukrotnie wyższy niż średni dla Polski (9,7).

Analizując liczbę pacjentów według grup chorobowych według klasyfikacji ICD-10 największą populację stanowią grupy F00 - F48. Obejmują one łącznie 61 430 osób czyli ponad 85% całkowitej liczby pacjentów w 2018 r. Najliczniejszą grupę stanowią pacjenci chorujący na: zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem pod postacią somatyczną - 28,5%, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem

substancji psychoaktywnych - 20,1%, organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi - 12,7%, zaburzenia nastroju (afektywne) - 12,5%, schizofrenię, zaburzenia typu schizofrenii i urojeniowe - 11,3%.

II Diagnoza obszaru objętego programem

1. Informacja o powiecie nowomiejski

Powiat nowomiejski usytuowany jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego i pod względem administracyjnym składa się z pięciu gmin: Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie, miasto Nowe Miasto Lubawskie.

Liczba mieszkańców wynosi 41 964 (dane: GUS 2023) w tym 20 887 mężczyzn oraz 21 077 kobiet. Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (15 – 64 lata) – 26 092 co stanowi 58,5 % ogółu mieszkańców.

Sytuacja demograficzna:

Powiat nowomiejski	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Liczba mieszkańców ogółem	42 473	42 209	41 964

(dane GUS)

Gęstość zaludnienia na 1 km^2

Powiat nowomiejski	rok 2021	rok 2022	rok 2023
	61	61	61

(dane GUS)

Z powyższych tabel wynika, że liczba ludności w powiecie nowomiejskim zmniejsz się systematycznie co roku.

Demografia powiatu, struktury, położenie geograficzne wywierają wpływ na procesy społeczno – gospodarcze. Specyfika położenie powiatu oraz struktura powierzchni gruntów wskazują, że powiat ma charakter typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują znaczna część powiatu. Powyższe czynniki powodują stopę bezrobocia w powiecie, kryzys w rodzinie, biedę oraz wzrost spożycia alkoholu i substancji psychoaktywnych. Powodują , że obniża się poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji zarówno zawodowej jak i życiowej.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem [%]

Powiat nowomiejski	rok 2021	rok 2022	rok 2023
	7,3	7,7	7,4

(dane GUS)

Jak wynika z tabeli udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej utrzymuje się na stałym poziomie.

Wybrane dane dziedzinowe dla powiatu nowomiejskiego:

Powiat nowomiejski	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Urodzenia żywe	348	333	345
Zgony	577	484	441
Przyrost naturalny	- 229	-151	-96
Małżeństwa	187	148	131
Rozwody	52	62	63
Zameldowania	485	426	336

(dane GUS)

Przedstawione dane w tabeli są niezmierne trudne co zweryfikowania, ponieważ w badanym okresie sytuacja epidemiologiczna w Polsce może nieco fałszować dane. Urodzenia żywe dzieci utrzymywały się na stałym poziomie. Zgodny, których bez wątpienia zanotowano najwięcej w 2021 miały bezpośredni związek z COVID 19. Niewątpliwie następuje spadająca tendencja zawierania małżeństw przy jednoczesnym wzroście rozwodów co na pewno niekorzystnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej. Maleje również liczba zameldowań na terenie powiatu. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności [osoba]w roku 2023 wyniosło – 2,6.

Liczba chorych korzystających z różnych form opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz wskaźniki osób korzystających z opieli psychiatrycznej na 10 tyś ludności według powiatów:

Powiat	Liczba pacjentów	Populacja według GUS XII 2018	Pacjenci na 10 tyś mieszkańców
Nowomiejski	957	34 433	278

(dane: Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019 – 2022 dla województwa warmińsko – mazurskiego)

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Gmina	2021	2022	2023
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie	9	9	13

Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku	70	62	60
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim	80	76	77
Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie	21	22	24
Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Biskupcu	28	35	35

(dane z gmin)

Liczba osób korzystających ze specjalnych usług opiekuńczych z zaburzeniami psychicznymi

Gmina	2021	2022	2023
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie	2	2	2
Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku	40	38	38
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim	11	10	8
Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie	1	1	1
Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Biskupcu	Brak danych		

(dane z gmin)

Liczba osób korzystających z usług w ośrodkach wsparcia dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – Środowiskowy Dom Samopomocy Typ C w Nowym Mieście Lubawskim:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim	40	37	39

(dane z gmin)

Nadrzędnym celem środowiskowego domu samopomocy jest stworzenie możliwości poprawy jakości życia osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia. Placówka zapewnia swoim uczestnikom potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne i społeczne. Dzięki zatrudnionym tam specjalistom są prowadzone działania ukierunkowane w szczególności na rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w swoim środowisku oraz w życiu społecznym.

2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wykonuje zadania rządowe wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie: orzekania o niepełnosprawności dzieci i młodzieży do 16 roku życia, stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia oraz wskazania do ulg i uprawnień.

Osoby zaliczone do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem liczby przyczyn niepełnosprawności, wieku oraz płci.

Lp	Rok	Liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności						Liczba osób z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności						Liczba osób z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności						Razem (3+9+15)
		Razem (7+8)	wg. wieku			wg. płci		Razem (13+14)	wg. wieku			wg. płci		Razem (19+20)	wg. wieku			wg. płci		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	2021	109	20	30	59	47	62	27	7	6	14	10	17	8	1	2	5	2	6	144
2	2022	100	19	24	57	35	65	16	1	6	9	4	12	8	1	1	6	5	3	124
3	2023	133	25	36	72	47	86	25	3	6	16	11	14	9	2	5	2	3	6	167

(dane Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności)

Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem liczby przyczyn niepełnosprawności, wieku oraz płci orzekanych osób.

Lp	Rok	Liczba osób z jednym symbolem niepełnosprawności																
		Razem (4+5+6)	wg stopnia niepełnosprawności			według wieku				wg płci		wg poziomu wykształcenia					wg zatrudnienia	
			znaczny	umiarkowany	lekki	16-25	26-40	41-59	60 i więcej	kobieta	mężczyzna	mniej niż podst.	9odst. I gimnazjum	zasadnicza	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	2021	938	262	400	276	60	108	361	409	471	467	21	239	382	239	57	338	600
2	2022	752	162	340	250	48	85	306	313	383	369	10	162	330	190	60	272	480
3	2023	949	233	493	223	74	120	382	373	471	478	16	241	346	252	94	352	597
1	Rok	Liczba osób z dwoma symbolami niepełnosprawności																
		Razem (21+22+23)	wg stopnia niepełnosprawności			według wieku				wg płci		wg poziomu wykształcenia					wg zatrudnienia	
			znaczny	umiarkowany	lekki	16-25	26-40	41-59	60 i więcej	kobieta	mężczyzna	mniej niż podst.	9odst. I gimnazjum	zasadnicza	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący

		20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
1	2021	197	58	83	56	6	9	54	128	99	98	7	61	80	42	7	46	151
2	2022	336	110	170	56	11	7	89	229	153	183	10	89	145	70	22	71	265
2	2023	319	115	148	56	9	7	70	233	153	166	14	83	117	75	20	58	261
1	Rok	Liczba osób z trzema symbolami niepełnosprawności																
		Razem (21+22+23)	wg stopnia niepełnosprawności			według wieku				wg płci		wg poziomu wykształcenia					wg zatrudnienia	
			znaczny	umiarkowany	lekki	16-25	26-40	41-59	60 i więcej	kobieta	mężczyzna	mniej niż podst.	9odst. I gimnazjum	zasadnicza	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
		37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
1	2021	31	11	16	4	1	1	5	24	18	13	1	6	15	9	0	1	30
2	2022	63	40	20	3	2	0	7	54	36	27	3	29	19	11	1	3	60
3	2023	30	13	15	2	3	1	6	20	12	18	1	3	16	10	0	4	26

(dane Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności)

Analizując dane zawarte w tabeli wynika, że najwięcej osób niepełnosprawnych zaliczono do jednego symbolu przyczyny niepełnosprawności. Na przestrzeni trzech lat liczba ta wzrosła. Wśród tych osób najwięcej miało umiarkowany stopień niepełnosprawności w przedziale wiekowym 60 lat i więcej. Analizując płeć to nie ma ona większego znaczenia na rodzaj niepełnosprawności. Znaczny odsetek osób pozostaje w grupie osób niepracujących. Liczba osób z dwoma rodzajami niepełnosprawności wzrosła znacznie w stosunku roku 2021 do roku 2022. W przedziale wiekowym 60 lat i więcej dominował umiarkowany stopień niepełnosprawności. Stosunek kobiet do mężczyzn wykazuje tendencje wzrostowe u mężczyzn. Niewielka grupa tych osób pozostaje w zatrudnieniu. Liczba osób z trzema symbolami przyczyny niepełnoprawności wykazuje przodujący stopień niepełnosprawności znaczny w przedziale wiekowym 60 lat i więcej. Znaczna część osób pozostaje bez zatrudnienia.

Liczba wydanych legitymacji

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Legitymacje wydane przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	13	34	44
Legitymacje wydane po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	179	212	256

(dane Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności)

Analizując dane z powyższej tabeli następuje tendencja wzrostowa zarówno w wydawanych legitymacjach przed 16 rokiem życia jak i po 16 roku.

Osoby powyżej 16 roku życia zaliczane do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem :

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U	14	12	12
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P	94	61	97
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L	59	52	67
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O	10	14	21
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R	535	630	694
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E	25	20	23
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S	271	320	307
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T	58	56	67
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M	93	97	104
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N	130	172	157
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I	130	177	125
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C	6	2	3

(dane Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności)

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że upośledzenia umysłowe i częściowe zaburzenia rozwoju stanowią niewielki odsetek orzeczeń. Większa liczba osób widnieje w przyczynie niepełnosprawności 02-P – zaburzenia psychiczne, które wzrasta w badanym okresie.

Sumaryczna liczba wydawanych orzeczeń zwiększa się. Największy wzrost zaobserwowano w roku 2023, co może być spowodowane zakończeniem pandemii COVID – 19.

Osoby do 16 roku życia zaliczane do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem:

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U	6	6	11
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P	10	4	14

Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L	15	13	16
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O	7	3	6
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R	35	31	37
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E	14	9	7
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S	23	17	29
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T	3	3	2
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M	8	5	6
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N	30	18	21
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I	19	12	20
Liczba osób według symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C	17	35	41

(dane Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności)

Jak wynika z powyższej tabeli niemal we wszystkich rodzajach niepełnosprawności nastąpił wzrost w roku 2023. Orzeczenia 01-U, 12-C stanowią całkiem duży odsetek w stosunku do pozostałych orzeczeń. Analizując płeć to orzeczenia znacznie częściej są wydawane chłopcom niż dziewczynkom. W przedziale wiekowym dominuje wiek 8 – 16 lat podczas wydawanych orzeczeń.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zdania z zakresy pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej, które mają na celu zapewnienie pomocy dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej.

Do podstawowych zadań z zakresy zdrowia psychicznego należy:

- udzielanie bezpłatnego poradnictwa: prawnego, psychologicznego,
- udostępnianie numerów telefonów pod którymi można uzyskać wsparcie,
- podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- realizacja działań z zakresu rehabilitacji społecznej,
- pozyskiwanie środków finansowych z programów PFRON.

(dane PCPR)

Analizując tabelę wynika, że liczba osób, które skorzystały z dofinasowania PFRON w ramach różnych statutowych zadań wzrasta. Szczególnie w ramach zadań: zaopatrzenie w

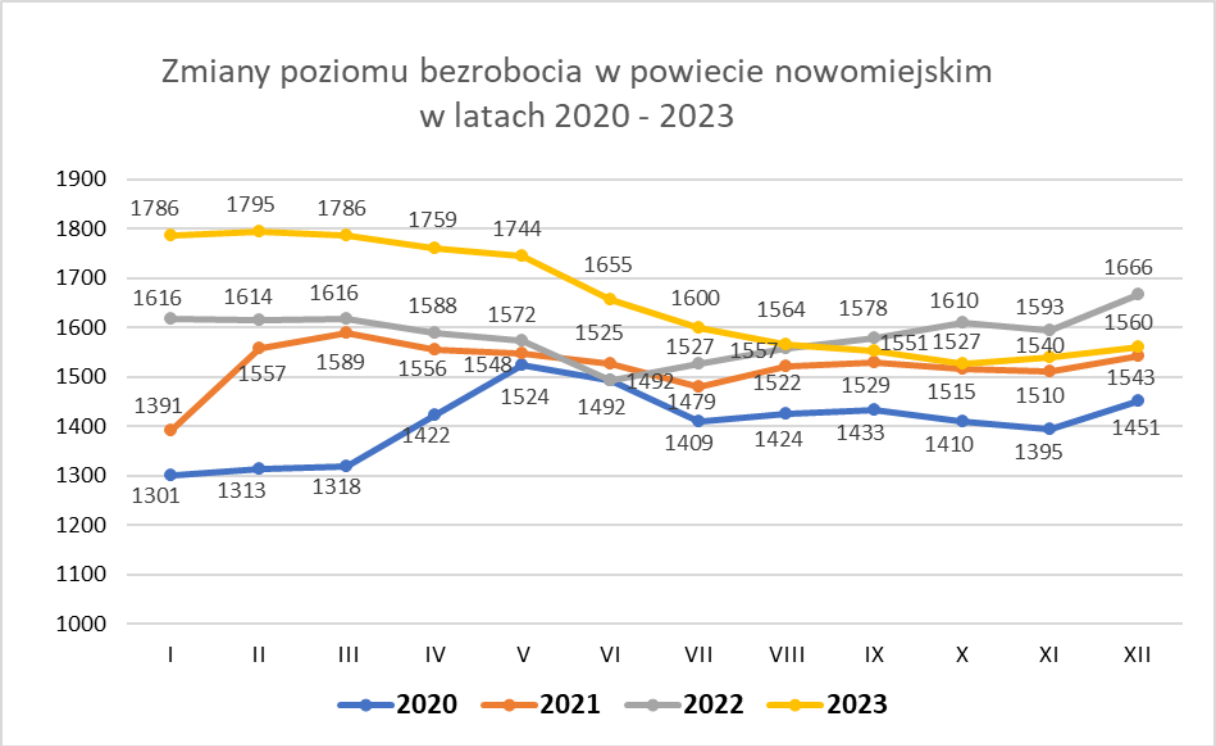
2021	zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	likwidacja barier architektonicznych	likwidacja barier w komunikowaniu się	likwidacja barier technicznych	sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych
	762	19	8	6	13	20 osób niepełnosprawnych
2022	zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	likwidacja barier architektonicznych	likwidacja barier w komunikowaniu się	likwidacja barier technicznych	sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych
	611	23	12	5	11	136 osób niepełnosprawnych
2023	zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	likwidacja barier architektonicznych	likwidacja barier w komunikowaniu się	likwidacja barier technicznych	sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych
	767	29	14	6	24	210 osób niepełnosprawnych

sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidacja barier technicznych można zauważyć wyraźną tendencję wzrostową.

4. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim realizuje zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na koniec grudnia 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Mieście Lubawskim było zarejestrowanych łącznie 1560 osób bezrobotnych, w tym 914 kobiet, co stanowi 61,9% ogółu bezrobotnych. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 305 osób, w tym 171 kobiet. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosił 20,6% ogółu bezrobotnych. Na wsi zamieszkiwało 1148 osób bezrobotnych, w tym 700 kobiety. Udział osób zamieszkałych na wsi wyniósł 77,7% i jest najwyższy w całym województwie warmińsko-mazurskim.

Jak wynika z powyższego wykresu poziom bezrobocia w 2023 roku ulega stabilizacji, lecz wyraźnie charakteryzuje się sezonowością. Największy wzrost odnotowano w I kwartale 2023 roku, natomiast w miesiącu październiku notowany był najniższy poziom bezrobocia w 2023 roku. Początkowo wzrost poziomu bezrobocia generowany był przez mniejszy odpływ z ewidencji osób bezrobotnych z powodów karnych oraz możliwością rejestracji obywateli Ukrainy. Natomiast analizując ostatnie miejsce pracy bezrobotnych uwidacznia się zła sytuacja w branży drzewnej (stolarka budowlana, stolarka meblowa) oraz branży budowlanej, gdzie możemy też dodać czynnik sezonowości. Wiele małych lokalnych firm z branży stolarskiej ogranicza zatrudnienie z powodu spadku zamówień, ponieważ działają jako firmy podwykonawcze. Powyższa sytuacja generowana jest przede wszystkim przez kryzys który ma podłoże wielowątkowe. Widoczna poprawa na lokalnym rynku pracy, która widoczna jest od miesiąca czerwca spowodowana jest również uruchomieniem środków EFS w ramach Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur (FEWiM) oraz uruchomieniem dodatkowej rezerwy Funduszu Pracy w październiku 2023 r.

Stopa bezrobocia w powiecie nowomiejskim, na koniec grudnia 2023 roku ukształtowała się na poziomie 10,4%, dla województwa warmińsko-mazurskiego 8,3%, w kraju zaś – 5,1%. Województwo warmińsko-mazurskie nadal charakteryzuje się jedną z najwyższych stóp bezrobocia w kraju zaraz po województwie podkarpackim gdzie stopa ta wyniosła 8,6%. Stopa bezrobocia w powiecie w 2023 roku oscyluje powyżej średniej w województwie. W porównaniu do grudnia 2022 roku stopa bezrobocia zmalała o 0,6 punktu procentowego.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w ewidencji bezrobotnych były 172 osoby niepełnosprawne, w tym 99 kobiet. Dodatkowo w ewidencji urzędu znajdowało się 6 osób poszukujących pracy niepełnosprawnych. Najwięcej osób niepełnosprawnych jest w grupie 50+, stanowią oni 46,5% tej grupy.

Bezrobotni ogółem oraz bezrobotni niepełnosprawni w podziale na gminy

Lp.	Gmina	Bezrobotni ogółem		Bezrobotni niepełnosprawni		% udział do ogółu bezrobotnych
		Ogółem	*Kobiety*	*Ogółem*	*Kobiety*	*Ogółem: 5/3*
1.	*Miasto Nowe Miasto Lubawskie*	356	241	51	35	14,3
2.	*Gmina Nowe Miasto Lubawskie*	313	202	27	13	8,6
3.	*Gmina Biskupiec*	388	250	34	22	8,8
4.	*Gmina Grodziczno*	223	135	21	8	9,4
5.	*Gmina Kurzętnik*	280	171	39	21	13,9
	Razem:	**1560**	**999**	**172**	**99**	**11,0**

Stan na 31.12.2023 r. (dane PUP)

Wskaźnik procentowego udziału niepełnosprawnych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w stosunku do stanu z analogicznego okresu roku ubiegłego wzrósł o 1,8 pp tj. do poziomu 11%. Natomiast ogólnopolski wskaźnik wyniósł – 7,7%, a w województwie – 8,8%.

Bezrobotni ogółem oraz bezrobotni niepełnosprawni w latach 2018-2023

Rok	Bezrobotni ogółem		Bezrobotni niepełnosprawni		% udział do ogółu bezrobotnych	Poszukujący pracy niepełnosprawni
	Ogółem	*Kobiety*	*Ogółem*	*Kobiety*		
2018	1295	866	129	73	10,0	8
2019	1243	810	125	67	10,1	10
2020	1451	887	128	66	8,8	10
2021	1543	924	161	93	10,4	11
2022	1666	1040	153	89	9,2	9
2023	1560	999	172	99	11,0	6

(dane PUP)

Na przestrzenie ostatnich 6 lat udział osób niepełnosprawnych w ewidencji bezrobotnych oscylował w granicach 10%. Lecz uwidacznia się zależność zachodząca między okresami wzrostu i spadku poziomu bezrobocia. W momencie wzrostu poziomu bezrobocia np. w 2020 i 2022 roku udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności spadał, natomiast w momencie spadku poziomu bezrobocia udział ten rośnie. Świadczy to o trudnościach osób z niepełnosprawnością w powrocie na rynek pracy.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób											
	Bezrobotni						Poszukujący pracy niepełnosprawni					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Znaczny	2	2	8	8	6	4	4	4	4	4	3	3
Umiarkowany	59	59	52	61	57	65	3	4	3	4	4	1
Lekki	68	64	68	92	90	103	1	2	3	3	2	2

(dane PUP)

W strukturze osób z niepełnosprawnością w latach 2018-2023 przeważały osoby posiadające orzeczenie w stopniu umiarkowanym na poziomie około 55%, na drugim miejscu odnotowano stopień lekki (średnio 41%), zaś stopień znaczny posiadała nieliczna grupa osób z niepełnosprawnością.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wg wieku

Kategoria wiekowa	Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18-24	8	14	8	10	15	11
25-29	15	13	12	17	9	9
30-39	20	16	20	31	**33**	29
40-44	12	12	11	13	13	15
45-49	15	15	18	17	15	28
50-54	20	20	**22**	26	28	29
55-59	**24**	**25**	21	**33**	27	**31**
60 i więcej	15	10	16	14	13	20
RAZEM	**129**	**125**	**128**	**161**	**153**	**172**

(dane PUP)

W analizowanym okresie największy odsetek niepełnosprawnych reprezentuje grupa wiekowa powyżej 50 lat, średnio około 45%. Lecz widoczny jest niepokojący trend wzrostu osób niepełnosprawnych w kategorii 30-39 lat.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wg wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wyższe	5	6	6	7	6	9
Policealne i śr. Zawodowe	23	26	24	32	29	25
Średnie ogólnokształcące	13	14	11	14	16	16
Zasadnicze zawodowe	40	34	**45**	**56**	**55**	**63**
Gimnazjalne	4	7	5	10	9	9
Podstawowe i niższe	**44**	**38**	37	42	38	50

(dane PUP)

Najliczniej reprezentowanym wykształceniem wśród osób niepełnosprawnych jest zasadnicze zawodowe, w 2023 roku było to 36% udziału. Natomiast bezrobotni niepełnosprawni z najniższym wykształcenie stanowili w 2023 roku 29%. Dodatkowo zestawiając to wszystko z brakiem kwalifikacji wśród niepełnosprawnych na poziomie 27%, uwidacznia się zasadniczy problem niskich kwalifikacji tej grupy bezrobotnych, który zasadniczo utrudnia im dostęp do rynku pracy.

Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy wg rodzaju niepełnosprawności

Przyczyna niepełnosprawności	Liczba osób											
	Bezrobotni niepełnosprawni						Poszukujący pracy niepełnosprawni					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Upośledzenie umysłowe	**2**	**1**	**9**	**9**	**6**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Choroby psychiczne	**12**	**14**	**17**	**21**	**17**	**25**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**
Zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	4	3	6	9	6	8	1	1	1	1	0	0
Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Choroby narządu wzroku	12	11	13	16	17	12	1	1	1	2	3	2
Upośledzenia narządu ruchu	44	44	43	47	46	66	1	3	3	2	2	1
Epilepsja	5	8	4	7	9	9	0	0	0	0	0	0
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	10	4	8	12	16	11	0	0	0	0	0	0
Choroby układu pokarmowego	3	3	2	4	4	3	0	0	0	0	0	0
Choroby układu moczowo-płciowego	1	2	2	3	1	2	0	0	0	0	0	0
Choroby neurologiczne	13	9	5	11	9	9	1	1	1	2	0	0
Inne	21	23	17	20	18	19	2	2	1	1	1	1
Nieustalony	2	3	2	1	3	1	1	1	2	2	1	1

(dane PUP)

W strukturze osób z niepełnosprawnością ze względu na rodzaj niepełnosprawności, dominującą grupę w ewidencji bezrobotnych stanowiły osoby z upośledzeniem narządu ruchu, z chorobami psychicznymi oraz inne. Na przestrzeni lat udział osób z chorobami psychicznymi wzrósł z 9,3% do 14,5%, co świadczy o pogarszającej się sytuacji tej grupy na lokalnym rynku pracy.

Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami, które otrzymały wsparcie w ramach instrumentów rynku pracy.

Wsparcie dla osób bezrobotnych z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	**Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych**					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Upośledzenie umysłowe (01-U)	2	1	0	1	4	1
Choroby psychiczne (02-P)	3	3	5	6	7	8
RAZEM:	**5**	**4**	**5**	**7**	**11**	**9**

(dane PUP)

5. Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim jest placówką publiczną, której głównym celem jest udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, osiąganie wszechstronnego, optymalnego rozwoju oraz wspieranie środowiska wychowawczego w tworzeniu sprzyjających warunków do rozwoju. Korzystanie z usług poradni jest dobrowolne i bezpłatne. Poradnia udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia oraz wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Ilość wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania:

- rok szkolny 2020/2021 - 27
- rok szkolny 2021/2022 - 41
- rok szkolny 2022/2023 - 29

Indywidulanymi nauczaniem obejmuje się dzieci i młodzież, którym stan zdrowia uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do szkoły. Z przedstawionych danych wynika, że największy wzrost nauczania indywidualnego nastąpił w momencie zakończenia pandemii COVID 19.

Ilość wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (podział ze względu na przyczynę):

- rok szkolny 2020/2021 - 102

Rodzaj niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	50
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	7
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	2
autyzm, w tym zespół Aspergera	14
niesłyszące	0
słabosłyszące	4

niewidzące	0
słabowidzące	6
niepełnosprawność sprzężona	14
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	5
RAZEM:	102

(dane PCRE)

- rok szkolny 2021/2022 - 104

Rodzaj niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	41
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	6
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	4
autyzm, w tym zespół Aspergera	23
niesłyszące	1
słabosłyszące	6
niewidzące	0
słabowidzące	3
niepełnosprawność sprzężona	17
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	3
RAZEM:	104

(Dane PCRE)

- rok szkolny 2022/2023 - 111

Rodzaj niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	46
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	3
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	10
autyzm, w tym zespół Aspergera	20
niesłyszące	0
słabosłyszące	2
niewidzące	1
słabowidzące	2
niepełnosprawność sprzężona	23
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	4
RAZEM:	111

(Dane PCRE)

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych, ośrodkach szkolno – wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii lub młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Z Analizy danych wynika, że z

roku na rok przybywa dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Wśród rodzaju niepełnosprawności dominuje niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim oraz autyzm, w tym zespół Aspergera.

Ilość wydanych opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka:

- rok szkolny 2020/2021 - 19
- rok szkolny 2021/2022 - 24
- rok szkolny 2022/2023 - 28

Wczesnym wspomaganiem rozwoju obejmowane są dzieci niepełnosprawne oraz ich rodziny od chwili stwierdzenia u dziecka niepełnosprawności do rozpoczęcia nauki w szkole. Dane przedstawione jasno wskazują na wzrost dzieci w powiecie nowomiejskim.

Pozostałe wydane opinie:

- rok szkolny 2020/2021 - 233
- rok szkolny 2021/2022 - 347
- rok szkolny 2022/2023 - 389

Pozostałe opinie wydawane przez poradnie też posiadają tendencje wzrostową w naszym powiecie.

Z roku na rok wzrasta liczba dzieci i młodzieży przyjętych do poradni:

- rok szkolny 2020/2021 - 670
- rok szkolny 2021/2022 - 852
- rok szkolny 2022/2023 - 901

Pomoc bezpośrednia udzielana dzieciom i młodzieży:

a) w roku szkolnym 2020/2021:

Terapia logopedyczna, w tym terapia glottodydaktyczna	492 zajęcia 47 uczniów
Terapia Screeningowym Audiometrem Tonalnym	22 zajęć 3 uczniów
Terapia psychologiczna	164 zajęć 35 uczniów
Terapia pedagogiczna, w tym terapia ręki	126 zajęć 8 uczniów
Terapia EEG Biofeedback	42 zajęcia 4 uczniów
Indywidualne zajęcia dla uczniów z dysleksją rozwojową	56 zajęć 3 uczniów
Interwencja kryzysowa	6
Formy pomocy grupowej: Prelekcje dla uczniów w zakresie: profilaktyki zagrożeń w Internecie;	83

przeciwdziałania przemocy rówieśniczej; konstruktywnych sposobów rozwiazywania problemów, zaburzeń depresyjnych; zajęć integracyjnych. m.in.: „Pandemia COVID-19 a kondycja psychiczna uczniów. Jak o siebie zadbać?” „Stres, matura – jak sobie radzić” „Egzamin, stres – jak sobie radzić?” „Pandemia, stres. Jak sobie radzić?” „3,2,1 … Internet z elementami reintegracji”	460
Porady bez badań	96
Konsultacje z nauczycielami	106
Konsultacje z rodzicami	355
Rozmowy psychologiczne z elementami terapii	102

(Dane PCRE)

b) w roku szkolnym 2021/2022:

Terapia logopedyczna, w tym terapia glottodydaktyczna	64 dzieci/uczniów 518 zajęć
Terapia psychologiczna	45
Terapia pedagogiczna, w tym terapia ręki	7 uczniów 57 zajęć
Interwencja kryzysowa	7 interwencji Wsparciem objęto 36 osób
Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	53

(Dane PCRE)

c) w roku szkolnym 2022/2023:

Terapia logopedyczna, w tym terapia glottodydaktyczna	41 dzieci/uczniów 192 godziny zajęć
Terapia psychologiczna	33 dzieci/uczniów 171 godzin zajęć
Terapia pedagogiczna	8 dzieci/uczniów 22 godzin zajęć
Psychoterapia	4 dzieci/uczniów
Interwencja kryzysowa	1 15 spotkań
Formy pomocy grupowej: Prelekcje dla uczniów w zakresie: profilaktyki zagrożeń w Internecie; przeciwdziałania przemocy rówieśniczej; konstruktywnych sposobów rozwiazywania problemów, zaburzeń	335 dzieci/uczniów 21 zajęć

depresyjnych; zajęć integracyjnych.	

(Dane PCRE)

Analizują dane można wywnioskować, że najczęściej rodzice korzystają z terapii logopedycznej i psychologicznej na przestrzeni 3 lat. Okres analizy danych obejmuje pandemię więc pojawiły się formy pomocy grupowej związanej z daną sytuacją epidemiologiczną.

Poradnia organizuje również zajęcia dla uczniów oraz warsztaty dla rodziców:

Zajęcia dla uczniów

Zajęcia dla uczniów 2021/2022	
Zajęcia reintegracyjne	80
„Owce w sieci”	52
„3,2,1…Internet”	53
„W sieci”	78
"Relacje społeczne i komunikacja."	22
"Spójność komunikatów."	9
"Jak rozwijać wśród uczniów konstruktywne relacje społeczne"	221
"Radzenie sobie z trudnościami i poczucie sprawczości"	38
Łącznie	33 zajęcia dla 553 uczniów

(Dane PCRE)

Warsztaty i prelekcje dla rodziców 2021/2022	
„Jak mówić do dzieci, żeby uczyły się w domu i w szkole – motywacja”	28
Prelekcja dla rodziców „Chroń dziecko w sieci”	29
„Dziecko w kryzysie”	87
„Jak rozpoznać symptomy obniżonego nastroju i depresji?”	22
„"Jak wspierać dziecko z obniżonym nastrojem i symptomami depresji?"	9
"Jak relacja z matką wpływa na dorosłe życie i dlaczego jest tak ważna w życiu człowieka?"	10
Łącznie:	**7spotkań 185 uczestników**

(Dane PCRE)

Zajęcia dla uczniów 2022/2023	
Zajęcia reintegracyjne	80
Prelekcja z warsztatami dla uczniów na temat konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych	28
"Jak rozwijać wśród uczniów konstruktywne relacje społeczne"	18
"Radzenie sobie z trudnościami i poczucie sprawczości"	7
Łącznie	4 zajęcia dla 53uczniów

(Dane PCRE)

Warsztaty i prelekcje dla rodziców 2022/2023	
"Jak wyznaczyć dziecku granice" dla rodziców uczniów kl. "0", I-III SP	29
"Chroń dziecko w sieci"	59
"Jak wspierać zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży"	190
Jak wspierać dziecko z obniżonym nastrojem i symptomami depresji?	3
"Symptomy obniżonego nastroju i depresji".	54
„ Jak wspierać dziecko w kryzysie”	35
""Jak wspierać dziecko z obniżonym nastrojem i symptomami depresji?"	11
Łącznie:	12 spotkań 381 uczestników

(Dane PCRE)

Ważnym elementem pracy poradni są prelekcje organizowane dla nauczycieli oraz organizacja inicjatyw lokalnych:

Rok szkolny	Temat prelekcji la nauczycieli	Liczba uczestników
2020/2021	Symptomy obniżonego nastroju, depresja	46
2021/2022	"Jak rozpoznać ucznia w kryzysie?”	36 nauczycieli
2022/2023	"Jak wspierać ucznia w kryzysie?" "Stres w pracy nauczyciela.".	20 nauczycieli 15 nauczycieli

(Dane PCRE)

Organizacja imprez lokalnych		
Temat/nazwa Cel ogólny Rok	Odbiorca	Liczba uczestników
2020/2021 „Pomaluj mój świat na niebiesko” – konkurs plastyczny, cel: okazanie solidarności osobom z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, popularyzowanie wiedzy na temat autyzmu, pobudzanie twórczej aktywności dzieci i młodzieży	Uczniowie powiatu nowomiejskiego - dzieci w wieku przedszkolnym; - uczniowie klas I-III; - uczniowie klas IV-VIII; - uczniowie szkół ponadpodstawowych	53
2021/2022 Konkurs „Sercem dla autyzmu” Konkurs został ogłoszony na stronie Facebook oraz www Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim. O konkursie zostały poinformowane również szkoły z Powiatu Nowomiejskiego	Uczestnikami konkursu były dzieci i uczniowie z powiatu nowomiejskiego. Zostali oni podzieleni na cztery kategorie wiekowe: dzieci w wieku przedszkolnym; uczniowie klas I-III; uczniowie klas IV-VIII; uczniowie szkół ponadpodstawowych	13
2022/2023 Powiatowe Obchody Kwietnia Miesiąca Wiedzy na temat Autyzmu Poszerzanie wiedzy na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu, solidaryzowanie się z osobami z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz ich rodzinami	Uczniowie oraz nauczyciele z przedszkoli i szkół z terenu Powiatu Nowomiejskiego oraz rodzice dzieci z diagnozą zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym rodzice należący do Grupy wsparcia dla rodziców dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera	180

(Dane PCRE)

6. Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim nie posiada w swoich strukturach oddziału psychiatrycznego oraz poradni zdrowia psychicznego. Świadczenia udzielane osoba w zaburzeniami psychicznymi:

Liczba udzielonych porad psychologicznych:

2021 r. – 4 (oddz. gin - położniczy)

2022 r. - 4 (2 - oddz. gin - położniczy)

2023 r. - 7 (6 - oddz. gin – położniczy)

Wszystkie porady psychologiczne dotyczyły osób dorosłych

Liczba konsultacji psychiatrycznych:

2021 r. - 13

2022 r. - 10

2023 r. - 4

Wszystkie konsultacje psychiatryczne dotyczyły osób dorosłych

Liczba osób hospitalizowanych, gdzie choroba psychiczna była chorobą współistniejącą:

2021r. - 174 (w tym 2 osoby do 18 roku życia)

2022 r. - 187 (w tym 8 osób do 18 roku życia)

2023 r. - 107 (w tym 4 osoby do 18 roku życia)

Psycholog w szpitalu zatrudniony jest w formie umowy – zlecenia

7. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Pacółtowie

Na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonują dwa Środowiskowe Domy. Jeden o zasięgu gminnym i jeden o zasięgu powiatowym. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A/B + sprzężenia dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej (ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej).

Placówka realizuje swoje działania od poniedziałku do piątku poprzez zajęcia wspierające i aktywizujące. Prowadzone zajęcia z zakresu terapii zajęciowej oraz treningów umiejętności społecznych mają na celu budowanie sieci oparcia społecznego, zapobieganie wykluczeniu i marginalizacji oraz przygotowanie osób do życia w społeczeństwie i środowisku lokalnym.

Liczba miejsc statutowych w ośrodku:

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Pacółtowie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
	43 (Mężczyzn – 26 / Kobiet -17) TYP A – 7 TYP B - 36 Sprzężenia - 13	43 (Mężczyzn – 25 / Kobiet -18) TYP A – 7 TYP B - 36 Sprzężenia - 13	46 (Mężczyzn – 29 / Kobiet -17) TYP A – 8 TYP B - 38 Sprzężenia - 14

(dane PŚDS)

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że z roku na rok zapotrzebowanie na placówki wsparcia dziennego wzrasta. Pomimo zwiększenia statutowej liczby miejsc w

ośrodku i trwałej rotacji podopiecznych placówka nie dysponuje rezerwowymi wolnymi miejscami.

Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie PŚDS:

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Pacółtowie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Budżet Wojewody	981.049,50 zł	1 253.472,88 zł	1 253.866,00 zł
Rezerwa celowa	780.000,00 zł	833.256,00 zł	164.202,00 zł
Środki finansowe powiatu:			
Środki własne powiatu	66.378,00 zł	0,00 zł	31.729,00
Środki pozyskane przez Powiat z innych źródeł	305.004,34 zł	0,00 zł	135.000,00 zł

(dane PŚDS)

Powyższa tabela obrazuje środki finansowe przekazane na prowadzenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Pacółtowie. W roku 2021 rezerwa celowa przeznaczona była na realizację inwestycji „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej 1 w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy" Etap – I. Dodatkowo pozyskano środki przez powiat w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i przekazano na realizację inwestycji „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej 1 w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy" Etap – I. W roku 2022 środki finansowe pozyskano na realizację inwestycji „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej 1 w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy" Etap – II. W roku 2023 rezerwa celowa - środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymane zwiększonej dotacji na funkcjonowanie ŚDS. Środku finansowe z budżetu powiatu warz z dotacjami od gmin (Gmina Biskupiec 5 000,00 i Gmina Nowe Miasto Lubawskie 10 000,00) zostały przeznaczone na wkład własny do zakupu nowego busa w ramach „wyrównywania różnic między regionami obszar –D".

Realizacja zadań stawianych przed PŚDS w analizowanych latach 2021 – 2023 przebiegała prawidłowo pomimo szeregu obostrzeń i decyzji o zawieszeniu działalności jednostki. Placówka dostosowała swe możliwości do sytuacji pandemicznej i pomimo ograniczeń starała się zachowywać ciągłość procesu wspierająco-aktywizującego przyjętego dla poszczególnych uczestników. Plan pracy na każdy rok zaakceptowany był przez Wojewodę Warmińsko Mazurskiego i został zrealizowany w miarę możliwości, przy zachowaniu wszelkich wytycznych ze strony Ministerstwa Zdrowia i Sanepidu.

W ramach kontroli i nadzoru Kierownik PŚDS podczas spotkań z pracownikami przeprowadzał dla kadry PŚDS samoocenę pracowniczą jak i ocenę realizowanych zadań. Wyniki samooceny jak i stopnia realizacji poszczególnych zadań były omówione i przeanalizowane zarówno w gronie wszystkich pracowników jak i poszczególnych pracowników podczas indywidualnych rozmów z przełożonym.

Działalność PŚDS w roku była urozmaicona poprzez różnego rodzaju atrakcje (zawody sportowe, wyjazdy w plener oraz konkursy). Organizacja przedstawionych wydarzeń odbywała się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

W ramach podejmowanych działań jednostka starała się utrzymywać stały kontakt z uczestnikiem i jego rodziną tak by wspólnie realizować założenia przyjęte w planie wspierająco – aktywizującym opracowanym dla każdego z uczestników. W okresie zawieszenia działalności pracownicy wykonywali różnorodne zadania związane z działalnością Środowiskowego Domu. W ramach podejmowanych działań można wymienić:

- Udzielania wsparcia i poradnictwa socjalnego, pielęgniarskiego oraz psychologicznego uczestnikom oraz ich rodzinom w formie wsparcia indywidualnego w ośrodku/domu uczestnika lub w formie teleporady,
- Rozmowy indywidualne z uczestnikiem (teleporada) na temat realizacji treningów z planu postępowania wspierająco – aktywizującego, ocena realizacji zadań i weryfikacja w formie rozmowy lub przesyłania zdjęć lub filmików z wykonywanych zadań,
- Opracowywanie indywidualnych planów pracy i ocen uczestników,
- Weryfikacja prowadzonej dokumentacji pracy z uczestnikiem na podstawie analizy dzienników pracy prowadzonych przez terapeutów,
- Uczestnictwo w szkoleniach wewnętrznych i szkoleniu online,
- Przygotowywanie i przekazywanie uczestnikom pakietów do pracy zdalnej,
- Dostarczanie uczestnikom paczek żywieniowych oraz darów przekazywanych od sponsorów i instytucji wsparcia (PCK, prywatni darczyńcy).

Ważnym zadaniem, które było realizowane to utrzymanie przez Dom statutowej liczby uczestników, którzy mogą korzystać w wsparcia ośrodka jak i realizować przyjęty dla nich plan wspierająco – aktywizujący. Działania w tym zakresie były bardzo istotne gdyż

działalność jednostki w roku 2021 odbywała się z licznymi ograniczeniami i częstymi zawieszeniami działalności, co mogło wpływać deprymująco na naszych uczestników. Działania realizowane przez placówkę oraz przywiązanie naszych uczestników do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez PŚDS sprawiły, że liczba statutowa uczestników skierowanych do placówki przez cały rok utrzymywała się maksymalnym poziomie. Dzięki stabilnej sytuacji finansowej został podtrzymany rozbudowany zespół wspierająco – aktywizujący co dodatkowo zabezpiecza i stabilizuje sytuację kadrową jednostki na kolejne lata.

Najbardziej istotnym działaniem, jakie zostało rozpoczęte w roku 2021 z perspektywy długofalowej działalności jednostki było rozpoczęcie i zakończenie I- etapu inwestycji związanej z utworzeniem nowej siedziby PŚDS. Pomimo licznych obaw i przeciwności inwestycja pod nazwą „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej 1 w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy" została pomyślnie zrealizowana.

Nowy obiekt znacznie wpłynął na rodzaj i standard świadczonych w PŚDS usług. Nadmienić należy, iż zgodnie z planami (projektem) w nowej lokalizacji zwiększyła się znacznie powierzchnia użytkowa Środowiskowego Domu, powstało więcej sal do prowadzenia terapii i poradnictwa indywidualnego a także została udostępniona uczestnikom przestrzeń otwarta przy ośrodku.

Uruchomienie nowego w pełni wystandaryzowanego Środowiskowego Domu pozwoliło jednostce i osobom niepełnosprawnym z terenu powiatu na pracę i rozwój w ośrodku który będzie dostosowany do wszelkich potrzeb uczestników oraz kadry tak by standard świadczonych usług był realizowany na najwyższym poziomie.

Najważniejszym działaniem, jakie zostało zrealizowane w roku 2022 było zakończenie strategicznej inwestycji związanej z planami rozwojowymi jednostki. Zakończenie inwestycji pod nazwą „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej 1 w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy" ma z perspektywy długofalowej działalności jednostki znaczenie fundamentalne i podnosi znacząco standard i jakość oferowanych przez PŚDS usług.
Najbardziej istotną zmianą oprócz poprawy warunków bytowych jak i dostępnego zaplecza jest fakt, iż w dalszej perspektywie z usług PŚDS będzie mogło korzystać więcej uczestników z Powiatu Nowomiejskiego.

W roku 2023 nastąpiło przeniesienie placówki do nowej siedziby co nastąpiło w pierwszym kwartale roku sprawozdawczego. Dokonano zakupu nowego środka transportu. Dzięki wspólnym działaniom na szczeblu samorządu powiatowego oraz gminnego udało się

za pośrednictwem PFRON pozyskać środki finansowe na realizację tego działania. Finalnie zadanie zrealizowano w grudniu 2023 roku.

Ważnym zadaniem, które było realizowane w 2023 roku było zwiększenie i utrzymanie przez Dom statutowej liczby uczestników, którzy mogą korzystać w wsparcia ośrodka jak i realizować przyjęty dla nich plan wspierająco – aktywizujący.

Działania realizowane przez placówkę oraz przywiązanie uczestników do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez PŚDS sprawiły, że liczba statutowa uczestników skierowanych do placówki przez cały rok utrzymywała się maksymalnym poziomie. Dzięki stabilnej sytuacji finansowej został podtrzymany rozbudowany zespół wspierająco – aktywizujący co dodatkowo zabezpiecza i stabilizuje sytuację kadrową jednostki na kolejne lata.

8. Dom Dziecka w Pacółtowie

Powiat Nowomiejski w ramach swoich struktur posiada jednostkę organizacyjną – Dom Dziecka w Pacółtowie. Jest to placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego przeznaczona dla 14 osób. Placówka w sowich statutowych zadaniach ma zapisane działania terapeutyczne oraz zapewnienie z korzystania świadczeń usług zdrowotnych.

Zestawienie ilościowe wychowanków Domu Dziecka w Pacółtowie objętych wsparciem psychologicznym i opieką psychiatryczną ze względu na zaburzenia zachowania i emocji oraz rozpoznanie zaburzeń psychicznych w okresie 2021 – 2023:

Zakres opieki	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Dzieci objęte leczeniem psychiatrycznym	0	0	0
Dzieci objęte konsultacjami psychiatrycznymi	3	2	0
Dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji			
Dzieci regularnie przyjmujące leki psychotropowe	3	2	0
Dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym	1	1	1
Dzieci z upośledzeniem w stopniu lekkim	1	1	1
Dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	16	11	7
Dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	0	0	0

(dane Domu Dziecka)

Analizując powyższe dane wynika, że największego wsparcia dzieci potrzebowały w okresie pandemii.

Placówka podejmowała szereg działań na rzecz dzieci z zaburzeniami psychicznymi:

- Praca indywidualna z psychologiem:

Celem jest wsparcie indywidualne dziecka w trudnościach emocjonalnych, funkcjonalnych, wsparcie w kryzysie, wsparcie coachingowe w budowaniu poczucia bezpieczeństwa i postawy poczucia sprawczości wewnętrznej. Towarzyszenie w procesie adaptacji w nowym dla dziecka środowisku. Oddziaływanie terapeutyczno- wychowawcze we współpracy ze specjalistami.

- Praca indywidualna z pedagogiem:

Celem jest wsparcie indywidualne i grupowe rozwoju dziecka, pomoc w zapobieganiu/rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wdrażanie postawy aktywności w każdym obszarze dotyczącym planowania rozwoju osobistego. Towarzyszenie w procesie adaptacji w nowym dla dziecka środowisku. Oddziaływanie terapeutyczno- wychowawcze we współpracy ze specjalistami.

- Praca indywidualna z wychowawcą bezpośrednim:

Wsparcie indywidualne w kontakcie bezpośrednim obejmujące całość trudności wychowawczych, wsparcie interwencyjne, budowanie relacji z podopiecznym opartej na wzajemnym zaufaniu i szacunku. Budowanie dla dziecka „zaplecza" emocjonalnego . Udzielanie stałego wsparcia w każdej potencjalnie trudnej dla dziecka sytuacji emocjonalnej/bytowej. Budowanie poczucia bezpieczeństwa. Oddziaływanie wychowawczo-terapeutyczne we współpracy ze specjalistami.

- Treningi umiejętności społecznych:

Treningi indywidualne i grupowe (maks. 3 osoby) w ramach rozwoju i doskonalenia umiejętności niezbędnych do satysfakcjonującego współistnienia w grupie rówieśniczej i obszarze społecznym. Programy przygotowywane na miarę potrzeb i możliwości dziecka – wybrane obszary objęte wsparciem specjalisty. Wyjazdy integracyjne wdrażające do samodzielności i budowania poczucia wiary w siebie oraz pewności siebie w nowych sytuacjach społecznych. Rekompensowanie deficytów oraz destrukcyjnych zachowania i nawyków wyniesionych ze środowiska rodzinnego.

- Treningi zastępowania agresji:

Wybrane elementy treningu zależnie od potrzeb dziecka – odkodowanie destrukcyjnych zachowań i wdrażanie technik konstruktywnego rozładowania emocji i budowania właściwych schematów reagowania w trudnych emocjonalnie sytuacjach (zależnie od sytuacji i potrzeb/możliwości dziecka). „Odczarowanie" ryzykownych zachowania wyniesionych ze środowiska rodzinnego.

- Treningi socjoterapeutyczne:

Ćwiczenia socjoterapeutyczne wdrażane dla potrzeb dziecka w określonej sytuacji bytowej i emocjonalnej (zależnie od potrzeb i możliwości dziecka).

- Muzykoterapia:

Zajęcia muzyczne rozwijające wrażliwość dziecka i obniżające poziom ładunku emocjonalnego jako jeden ze sposobów radzenia sobie z własnymi emocjami (zależnie od predyspozycji i gotowości dziecka). Wspólne występy muzyczne przygotowane przez dzieci w ramach budowania odwagi, poczucia sprawczości, pewności siebie.

- Arteterapia:

Zajęcia grupowe i indywidualne koncentrujące uwagę dziecka na twórczym procesie działania, budujące poczucie sprawczości i radość z tworzenia (na miarę potrzeb dziecka). Przykładem są zajęcia plastyczne, rękodzieło, planowanie i tworzenie przestrzeni (aranżacja wnętrz), dekorowanie placówki, tworzenie inspirujących projektów artystycznych, graficznych.

- Terapia tańcem:

zajęcia taneczne w ramach kółka tanecznego – rozładowanie napięcia i nadmiernych emocji przez aktywność artystyczną. Wspólne występy taneczne w ramach organizowanych uroczystości budujące poczucie sukcesu i odwagi do podejmowania nowych inspirujących wyzwań.

9. Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie

Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie leży we wsi Nowe Grodziczno w powiecie nowomiejskim. Posiada 54 miejsca statutowe. Przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku, którym zapewnia warunki godnego i bezpiecznego życia, intymności i niezależności, jak również w dużym stopniu przystosowuje do osiągania jak największej samodzielności.

Od strony południowej budynku znajduje się wejście główne z tarasem i z podjazdem dla osób niepełnosprawnych. Dom posiada zagospodarowane tereny zieleni z traktami spacerowymi . Z tyłu posesji znajduje się urokliwy ogród z altaną, co zapewnia mieszkańcom stały kontakt z naturą.

W placówce znajdują się 22 pokoje mieszkalne 1, 2, 3 – osobowe oraz 2 pokoje mieszkalne 4 – osobowe przeznaczone dla osób leżących. Wszystkie pokoje posiadają domowe wyposażenie.

Dom wyposażony jest w windę osobową. Na korytarzach zamontowane są poręcze ułatwiające przemieszczanie się osobom mającym trudności w samodzielnym poruszaniu się.

Dom zapewnia całodobową opiekę, pielęgnację i pomoc medyczną (lekarz rodzinny oraz specjaliści: okulista, stomatolog, neurolog, psycholog itp.). Gwarantowane są zajęcia rehabilitacyjne w specjalnie przygotowanym do tego celu pomieszczeniu. Proponowana jest

terapia zajęciowa, której celem jest rozwijanie zainteresowań oraz integracja społeczna mieszkańców. Organizowane są zajęcia w ramach ergoterapii, socjoterapii, muzykoterapii, biblioterapii, ludoterapii oraz silwoterapii. Doskonale przygotowany personel, spokojne otoczenie, znakomite warunki bytowe sprawiają, że stworzono idealne miejsce do zamieszkania dla osób, które poszukują kojącej przystani na godną jesień życia.

Działania podejmowane przez Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie na rzecz osób z zaburzenia

-całodobowa opieka dopasowana do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańca,

- skonstruowanie i realizacja Indywidualnych Planów Wsparcia podopiecznych,

- opieka i wsparcie Pracowników Pierwszego Kontaktu, oraz pozostałego personelu (opiekunów, terapeuty, kapelana itd.),

- terapia zajęciowa, zajęcia kulturalno-oświatowe,

- rozmowy indywidualne z psychologiem,

- spotkania grupowe z psychologiem,

- konsultacje w Poradni Zdrowia Psychicznego,

- farmakologia.

Spotkania z psychologiem:

Spotkania	2021	2022	2023
indywidualne rozmowy	11	15	24
spotkania grupowe	3	4	3

(dane DPS)

Jak wynika z tabeli zapotrzebowanie znacznie wzrasta na indywidulane spotkania z psychologiem.

Konsultacje w Poradni Zdrowia Psychicznego.

	2021	2022	2023
Ilość mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Grodzicznie korzystających z konsultacji Poradni Zdrowia Psychicznego	17	26	22

(dane PŚDS)

Liczba mieszkańców z podziałem na rodzaj niepełnosprawności:

	05-R	07-S	10-N	02-P	04-O	S/N	O/I	R/S	10-N, 02-P	10-N, 05-R	10-N, 07-S	10-N, 06-E	07-S, 05-R	07-S, 02-P	02-P, 01-U	05-R, 01-U	05-R, 04-O	03-L, 07-S	07-S, 05-R, 09-M	07-S, 04-O, 05-R	07-S, 10-N, 05-R	10-N, 02-P, 01-U	05-R, 07-S, 02-P	05-R, 07-S, 11-L	I grupa inwalidzka	litera a	litera b	bez orzeczeń	razem
2021	13	7	8	7	2	1	1	-	3	3	2	-	3	1	1	-	-	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	4	67
2022	9	7	9	7	2	1	1	1	3	3	2	-	4	1	1	1	-	-	1	1	1	1	1	-	1	-	1	6	65
2023	6	7	7	6	1	1	1	1	3	4	3	2	2	1	1	1	1	-	1	1	-	-	1	-	1	-	1	7	60

10. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim

Warsztaty Terapii Zajęciowej to placówka pobytu dziennego, której podstawowym celem jest kompleksowa rehabilitacja zmierzająca do rozwoju uczestnika, do poprawy jego zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego i zawodowego.

Ramowy plan działalności rehabilitacyjnej prowadzący do osiągnięcia w/w celów, oparty jest na indywidualnych programach rehabilitacji uwzględniających usprawniania na kilku płaszczyznach: zaradności osobistej, samodzielnego wypełniania ról, komunikowania się, uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, kondycji ruchowej i fizycznej, kondycji psychicznej, umiejętności niezbędnych we współżyciu i współpracy, umiejętności i sprawności zawodowych, psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy.

Zajęcia w Warsztacie Terapii Zajęciowej odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7^{00} do 15^{30}.

Dzienny wymiar czasu trwania zajęć dla każdego uczestnika Warsztatu wynosi 7 godzin.

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach 5 osobowych, zgodnie z programami i planami poszczególnych pracowni.

Program rehabilitacji jest dopasowany do indywidualnych umiejętności i możliwości psychofizycznych uczestników.

W placówce prosperują następujące pracownie: wikliniarstwa, gospodarstwa domowego, sztuk plastycznych, rzeźbiarstwa, stolarstwa, haftu, krawiectwa, obsługi komputerów oraz muzykoterapii.

Osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych:

ADHA – 6,5 %

Autyzm – 4,3 %

Schizofrenia paranoidalna - 6,5 %

Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim – 6,5 %

Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym – 4,35 %

Upośledzenie umysłowe w stopniu znacznym – 10,9 %

Upośledzenie umysłowe głębokie – 4,3 %

Zespól Downa 10,9 %

Uczestnicy korzystają z zajęć terapeutycznych na terenie WTZ – terapia grupowa i indywidualna. Prowadzone są zajęcia profilaktyczne oraz praca środowiskowa z rodzicami i opiekunami prawnymi uczestników WTZ.

Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

Wiek	2021		2022		2023	
	Ilość	%	ilość	%	ilość	%
do 20 lat	0	0	0	0	0	0
21 – 29	13	28	14	13	11	24
30 – 39	14	31	13	28	16	35
40 – 49	13	28	13	28	13	28
50 i więcej	6	13	6	13	6	13
Razem	46	100	46	100	46	100

(dane WTZ)

Analizując dane wynika, że nie uwydatnił się na przestrzeni lat dominujący przedział wiekowy podopiecznych WTZ.

Uczestnicy według miejsca zamieszkania:

Gmina	2021		2022		2023	
	Ilość	%	ilość	%	ilość	%
Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	12	26	12	26	12	26
Gmina Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie	9	20	10	22	8	17,5
Urząd Gminy Kurzętnik	15	33	15	33	16	35
Urząd Gminy Biskupiec	8	17	7	15	8	17,5
Urząd Gminy	2	4	2	4	2	4

Grodziczno						
Razem	46	100	46	100	46	100

(dane WTZ)

Dominującą liczbą uczestników są podopieczni w Gminy Kurzętnik oraz Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Uczestnicy według miejsc zamieszkania:

Miejsce	2021		2022		2023	
	Ilość	%	ilość	%	ilość	%
miasto	12	26	12	26	12	26
wieś	34	74	34	74	34	74
Razem	46	100	46	100	46	100

(dane WTZ)

Uczestnicy według stopni niepełnosprawności:

Stopień niepełnosprawności	2021	2022	2023
znaczny	26	26	27
umiarkowany	20	20	19
Razem	46	46	46

(dane WTZ)

Różnice pomiędzy stopniami niepełnosprawności są niewielkie. W niewielkiej przewadze jest stopień znaczny.

Rodzaj głównego schorzenia uczestników:

Schorzenie	2021	2022	2023
Upośledzenie umysłowe	7	7	8
Choroby psychiczne	10	10	12
Choroby neurologiczne	13	11	8
Niepełnosprawność sprzężona	14	16	16
Inne	2	2	2
Razem	46	46	46

(dane WTZ)

Głównymi rodzajami schorzeń podopiecznych WTZ są choroby psychiczne i niepełnosprawność sprzężona i upośledzenie umysłowe.

11. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim

Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim obejmuje kształceniem specjalnym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, którzy ze względu na swoją niepełnosprawność wymagają specjalnych metod pracy oraz organizacji nauki. Placówka zapewnia dzieciom nieodpłatną oraz indywidualną terapię w zakresie zajęć edukacyjno – terapeutycznych oraz rewalidacyjnych. W szkole realizowane są także zajęcia z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju.

ROK SZKOLNY 2020/2021:

1. Liczba dzieci z orzeczeniami z podziałem na rodzaj niepełnosprawności:

Przedszkole – 5 dzieci (1 dziecko spektrum autyzmu, 2 dzieci niepełnosprawność sprzężona – niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa, 2 dzieci niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Grupa „0" – 5 dzieci (3 dzieci niepełnosprawność sprzężona -niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa, 2 dzieci niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa I – 3 dzieci (2 dzieci niepełnosprawność sprzężona- niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym i niepełnosprawność ruchowa, 1 dziecko niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa II – 3 dzieci (2 dzieci niepełnosprawność sprzężona – autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawność ruchowa)

Klasa III – 3 dzieci (1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną- autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną- niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym oraz niepełnosprawność ruchowa)

Klasa VII – 2 dzieci (1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawność ruchowa, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym

Zespół rewalidacyjno- wychowawczy- 4 uczestników (4 dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim)

2. Liczba działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (w przeliczeniu na jedno dziecko/uczestnika)

Rewalidacja- 2x45 min tyg

Logopedia- 1x45 min tyg
Rehabilitacja- 2x30 min tyg
Dogoterapia (przedszkole, grupa „0") – 1x30 min tyg
Terapia SI (grupa „0")- 2x 30 min tyg
3. Liczba przyznanych godzin rewalidacji (dzieci realizują zajęcia rewalidacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb, zajęcia godzinowe w przeliczeniu na oddział):
Przedszkole- 13 godzin tygodniowo
Grupa „0"- 13 godzin tygodniowo
Klasa I- 12 godzin tygodniowo
Klasa II- 11 godzin tygodniowo
Klasa III- 12 godzin tygodniowo
Klasa VII- 10 godzin tygodniowo
Zespół rewalidacyjno – wychowawczy – 10 godzin tygodniowo
4. Liczba nauczycieli uczestniczących w procesie wspomagania nauczania:
Oligofrenopedagog – 8
Logopeda – 3
Rehabilitant – 1
Pomoc nauczyciela – 6
Terapeuta SI- 1
Kynoterapeuta-1

5. Wczesne wspomaganie rozwoju:
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach wczesnego wspomagania rozwoju – 13 – zajęcia z oligofrenopedagogiem, logopedą oraz rehabilitantem oraz terapeutą integracji sensorycznej.
6. Liczba udzielonych porad psychologicznych – 5

ROK SZKOLNY 2021/2022

1. Liczba dzieci z orzeczeniami z podziałem na rodzaj niepełnosprawności
Przedszkole – 2 dzieci (1 dziecko niepełnosprawność sprzężona – niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa, 1 dziecko niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)
Grupa „0" – 8 dzieci (4 dzieci niepełnosprawność sprzężona -niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa, 3 dzieci niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko spektrum autyzmu)
Klasa I – 1 dziecko (niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa II – 3 dzieci (1 dziecko niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 2 dzieci niepełnosprawność sprzężona -niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym i niepełnosprawność ruchowa)

Klasa III – 4 dzieci (1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną- autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawność ruchowa)

Klasa IV- 1 dziecko (z niepełnosprawnością sprzężoną- autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa VII – 1 dziecko (dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawność ruchowa)

Klasa VIII- 1 dziecko (dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Zespół rewalidacyjno- wychowawczy- 5 uczestników (5 dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim)

2. Liczba działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (w przeliczeniu na jedno dziecko/uczestnika)

Rewalidacja- 2x45 min tyg

Logopedia- 1x45 min tyg

Rehabilitacja- 2x30 min tyg

Dogoterapia (przedszkole, grupa „0") – 1x30 min tyg

Terapia SI (grupa „0")- 2x30 min tyg

3. Liczba przyznanych godzin rewalidacji (dzieci realizują zajęcia rewalidacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb, zajęcia godzinowe w przeliczeniu na oddział):

Przedszkole- 10 godzin tygodniowo

Grupa „0"- 13 godzin tygodniowo

Klasa I-II 12 godzin tygodniowo

Klasa III- 12 godzin tygodniowo

Klasa IV- VIII- 10 godzin tygodniowo

Zespół rewalidacyjno – wychowawczy – 10 godzin tygodniowo

4. Liczba nauczycieli uczestniczących w procesie wspomagania nauczania:

Oligofrenopedagog – 8

Logopeda – 2

Rehabilitant – 1

Pomoc nauczyciela – 5

Terapeuta Si- 1

Kynoterapeuta- 1

5. Wczesne wspomaganie rozwoju:

Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach wczesnego wspomagania rozwoju – 19 – zajęcia z oligofrenopedagogiem, logopedą oraz rehabilitantem oraz terapeutą integracji sensorycznej.

6. Liczba udzielonych porad psychologicznych – 5

Rok szkolny 2022/2023

1. Liczba dzieci z orzeczeniami z podziałem na rodzaj niepełnosprawności

Przedszkole – 4 dzieci (4 dzieci w spektrum autyzmu)

Grupa „0" – 6 dzieci (2 dzieci niepełnosprawność sprzężona -niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa, 4 dzieci niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa I- 2 dzieci (2 dzieci niepełnosprawność sprzężona -niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa)

Klasa II – 1 dziecko (niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa III – 6 dzieci (1 dziecko niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 2 dzieci niepełnosprawność sprzężona - niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym i niepełnosprawność ruchowa, 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną- autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa)

Klasa IV- 1 dziecko (z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym)

Klasa V- 1 dziecko (z niepełnosprawnością sprzężoną- autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Klasa VIII – 2 dzieci (1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawność ruchowa, 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną – autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym)

Zespół rewalidacyjno- wychowawczy- 6 uczestników (6 dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim)

2. Liczba działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (w przeliczeniu na jedno dziecko/uczestnika)

Rewalidacja- 2x45 min tyg

Logopedia- 1x45 min tyg

Rehabilitacja- 2x30 min tyg
Dogoterapia (przedszkole, grupa „0”) – 1x30 min tyg
Terapia SI (grupa „0”)- 2x30 min tyg
3. Liczba przyznanych godzin rewalidacji (dzieci realizują zajęcia rewalidacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb, zajęcia godzinowe w przeliczeniu na oddział):
Przedszkole- 10 godzin tygodniowo
Grupa „0”- 12 godzin tygodniowo
Klasa II- III- 20 godzin tygodniowo
Klasa IV- VIII - 10 godzin tygodniowo
Zespół rewalidacyjno – wychowawczy – 10 godzin tygodniowo
4. Liczba nauczycieli uczestniczących w procesie wspomagania nauczania:
Oligofrenopedagog – 9
Logopeda – 2
Rehabilitant – 1
Pomoc nauczyciela – 5
Terapeuta Si- 1
Kynoterapeuta- 1
5. Wczesne wspomaganie rozwoju:

Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach wczesnego wspomagania rozwoju – 27 – zajęcia z oligofrenopedagogiem, logopedą oraz rehabilitantem oraz terapeutą integracji sensorycznej.
6. Liczba udzielonych porad psychologicznych – 5

Analizują poszczególne lata szkolne jasno wynika, że wzrasta liczba dzieci wymagających wczesnego wspomagania rozwoju. Udzielane porady psychologiczne również utrzymują się na stałym poziomie. Analizują liczbę dzieci z podziałem na niepełnosprawności również można śmiało postawić tezę, że liczba dzieci, które korzystają z usług szkoły wzrasta szczególnie wśród dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną.

12. Szkoły ponadpodstawowe dla których organem prowadzącym jest powiat nowomiejski

Powiat Nowomiejski jest organem prowadzącym dla dwóch szkół ponadpodstawowych, które w ramach swoich statutowych zadań realizują liczne zajęcia z uczniami niepełnoprawnymi, z zaburzeniami psychicznymi wymagających stosowania szczególnej organizacji nauki.

Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku:

		2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym ze względu na:	Autyzm w tym Zespół Aspergera	3	2	1
	Słabowidzący	1	4	6
	Słabosłyszący	-	1	2
	Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	2	2	2
	Niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim	41	41	29
	Niepełnosprawność sprzężoną	1	-	1
	Niepełnosprawność ruchową w tym z afazją	2	-	-
Liczba działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno pedagogicznej	Zaj. korekcyjno-kompensacyjne	67 uczniów	83 uczniów	78 uczniów
	Zaj. Socjoterapeutyczne	2 uczniów	-	-
	Zaj. dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego	15 uczniów	17 uczniów	16 uczniów
	Zaj. dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki	20 uczniów	26 uczniów	37 uczniów
	Zaj. rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne	30 uczniów	33 uczniów	31 uczniów
	Wybrane zajęcia realizowane w grupie do 5 osób	1 uczneń	2 uczniów	2 uczniów
	Zaj. rozwijające umiejętności uczenia się	-	-	2 uczniów
	Wyrównywanie szans edukacyjnych z j. polskiego	-	1h/tygodniowo	1h/tygodniowo

	dla uczniów z zagranicy			
	Dodatkowe zajęcia z j. polskiego dla uczniów z Ukrainy	-	4h/tygodniowo	6h/tygodniowo
	Zaj. specjalistyczne zw. ze zwalczaniem skutków izolacji COVID-19	-	18 uczniów	19 uczniów
	Kierowanie uczniów do psychologa/psychoterapeuty	24 uczniów	66 uczniów	58 uczniów
	Liczba uczniów pod opieką lekarza psychiatry	5 uczniów	24 uczniów	19 uczniów
Liczba godzin rewalidacji		94	91	73
Liczba nauczycieli uczestniczących w procesie wspomagania nauczania		13	6	17
Liczba udzielonych porad psychologiczno-pedagogicznych	Uczniowie	125	194	429 + 90 psycholog szkolny
	Rodzice	89	120	240+27 psycholog szkolny

W latach 2020/2021 oraz 2021/2022 z uwagi na brak psychologa szkolnego wszystkich porad psychologiczno- pedagogicznych udzielali wyłącznie pedagodzy.

Od marca 2023 zatrudniony został psycholog.

Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim:

		2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów z orzeczeniami z podziałem na rodzaj niepełnosprawności	Autyzm, ZA	1	2	3
	Słabowidzący	2	1	2
	Słabosłyszący	1	2	2
	Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	1	1	1
	Niepełnosprawność intel. w stopniu lekkim	1	-	-
	Niepełnosprawność ruchowa w tym z afazją	1	1	1
Działania podejmowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna polegała na: - rozpoznawaniu i zaspakajaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia; - rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia; - rozpoznawaniu czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie ucznia w szkole; - stwarzaniu warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły i w życiu oraz w środowisku społecznym; - rozpoznawaniu przyczyn trudności w opanowywaniu umiejętności i wiadomości przez ucznia; - wspieraniu ucznia z wybitnymi uzdolnieniami; - opracowywaniu i wdrażaniu indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych; - prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia wśród uczniów i rodziców; - podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczo-profilaktycznego oraz wspieraniu nauczycieli w tym zakresie; - wspieraniu uczniów, metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym kierunku; - wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne uczniów; - udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowywaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizacji programów nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia; - wspieraniu nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; - umożliwianiu rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli; - podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, - prowadzeniu zajęć rewalidacyjnych.			
Liczba przyznanych godzin rewalidacji		10	14	18

Liczba nauczycieli uczestniczących w procesie wspomagania nauczania		1	2	3
Liczba udzielonych porad psychologiczno – pedagogicznych	pedagogicznych (psychol. - pedagog.)	ok. 244 (1 pedagog)	ok. 233 (1 pedagog)	ok. 485 (2 pedagogów)
	psychologicznych	Psycholog nie był zatrudniony		

Analizując dane wynika, że w oby dwóch szkołach liczba dzieci z niepełnosprawnościami w szkole wzrasta. Wymagają one wsparcia m.in. w postaci działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Nieodłącznym elementem dla dzieci z dysfunkcjami są zajęcia rewalidacyjne oraz nauczyciele uczestniczący w procesie wspomagania. Każdy uczeń w szkole ma prawo do skorzystania z pomocy w postaci konsultacji z pedagogiem szkolnym lub psychologiem w momencie pojawienia się sytuacji kryzysowej w życiu młodego człowieka.

III Analiza SWOT

Analiza SWOT jest wszechstronnym narzędziem diagnostycznym, które pozwala na ocenę obecnej sytuacji oraz przyszłych perspektyw w różnych obszarach funkcjonowania instytucji. W kontekście Powiatu Nowomiejskiego analiza ta została zastosowana do oceny stanu dostępności do świadczeń, leczenia i opieki osób z zaburzeniami psychicznymi. Zdrowie psychiczne jest kluczowym elementem dobrostanu społecznościowego, a jego ochrona wymaga zdefiniowania zarówno mocnych i słabych stron, rozpoznania potencjalnych szans oraz zagrożeń dla dalszego rozwoju. Analiza SWOT dla Powiatu Nowomiejskiego pozwali lepiej zrozumieć obecną sytuację oraz stworzy fundamenty strategiczne dla planowania i podejmowania decyzji mających na celu poprawę jakości i dostępu usług zdrowotnych dla mieszkańców.

Analiza powiatu

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobrze zorganizowana ogólna infrastruktura medyczna (w każdej gminie poza gminą wiejską Nowe Miasto Lubawskie funkcjonuje ośrodek zdrowia). 2. Opiniowanie i orzecznictwo niepełnosprawności (w ramach działania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. 3. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia (mieszkańcy powiatu mają dostęp do specjalistycznej placówki). 4. Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne w szkołach ponadpodstawowych (w każdej szkole, dla której organem prowadzącym jest powiat nowomiejski jest zatrudniony	1. Mała liczba specjalistycznych placówek (brak poradni zdrowia psychicznego na terenie powiatu). 2. Ograniczona ilość pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznej. 3. Mała liczba psychologów zatrudniona w szkołach. 4. Brak ośrodka interwencji kryzysowych. 5. Brak funkcjonowania na terenie powiatu spółdzielni, które mogłyby wspierać aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi. 6. Brak bazy danych osób z niepełnosprawnościami. 7. Brak dostępu do diagnozy psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu.

psycholog, pedagog i pedagog specjalny). 5. Brak rejonizacji świadczeń medycznych (możliwość korzystania z usług zdrowotnych w dowolnym miejscu). 6. Wsparcie instytucji lokalnych (możliwość uzyskania pomocy w Warsztatach Terapii Zajęciowych, Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy oraz Domu Pomocy Społecznej). 7. Dobry dostęp do edukacji (na terenie powiatu działa dotowana przez powiat Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna oraz szkoły ponadpodstawowe oferujące pełen zakres kształcenia). 8. Transport dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (samorządy gminne organizują dowozy dzieci). 9. Transport dla podopiecznych WTZ i PŚDS (placówki zapewniają transport podopiecznych). 10. Duży dostęp informacji na temat usług dla osób z niepełnosprawnościami (PCPR, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, szkoły PŚDS, WTZ, DPS) 11. Realizacja projektów w ramach przyznanych środków pozabudżetowych. 12. Organizacja wydarzeń kulturalnych, w które zaangażowane są osoby z niepełnosprawnościami np. Jaram Bożonarodzeniowy, Jarmark Wielkanocny. 13. Współpraca z organizacjami	8. Trudności w zatrudnianiu specjalistów w jednostach samorządu powiatowego oraz jednostkach organizacyjnych powiatu. 9. Niska świadomość społeczna na temat zdrowia psychicznego. 10. Niskie nakłady finansowe rządowe i samorządowe na profilaktykę, terapię, diagnozę i hospitalizację osób z zaburzeniami psychicznymi.

pozarządowymi zwiększa szansę i zakres usług i wsparcia. 14. Dostępność do specjalistycznych usług opiekuńczych (realizowana przez gminy). 15. Diagnoza dzieci i młodzieży w poradni psychologiczno – pedagogicznej z udziałem zespołu specjalistów. 16. Dostęp do krajowych telefonów wsparcia.	

IV Cele i harmonogram realizacji programu

1 Cel główny Programu dla samorządu powiatowego

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego wszechstronnej o kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

1.1.Cel szczegółowy

Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik monitorujący
1.1.1 Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności oraz zmniejszenia nierówności w dostępnie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej w tym CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie	Opracowanie lokalnego programu	Zrealizowane	Zespół powołany Zarządzeniem Starosty	Sprawozdanie z realizacji programu
1.1.2.Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Podjęcie starań i działań w celu utworzenia placówki	Praca ciągła do roku 2030	Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim, Rada Powiatu w Nowym Mieście	Liczba utworzonych placówek

			Lubawskim, Zgromadzenie Wspólników Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim	

1.2. Cel szczegółowy

Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik monitorujący
1.2.1.Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej	Dotowanie WTZ oraz prowadzenie PŚDS oraz DPS	Realizacja ciągła do roku 2030	Organizacje pozarządowe, Rada Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim	Liczba osób objętych wsparciem
1.2.2.Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Dofinasowanie w ramach budżetu powiatu zadania – promowanie zdrowego stylu życia	Realizacja ciągła do roku 2030	Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim	Liczba projektów dofinasowanych z budżetu powiatu, liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały wsparcie
1.2.3 Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej: dofinasowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinasowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny przedmioty ortopedyczne i środki	Realizacja ciągła do roku 2030	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba osób objętych wsparciem

1.3. Cel szczegółowy

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik monitorujący
1.3.1 Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnością, w tym z zaburzeniami psychicznymi	Usługi rynku pracy: 1. Pośrednictwo pracy, 2. Poradnictwo zawodowe, 3. Szkolenia oraz finansowanie studiów podyplomowych. Finansowanie usług i instrumentów wskazanych w art. 11 ust. 2 z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	Realizacja ciągła do roku 2030	PUP	Liczba osób objętych wsparciem
1.3.2. Prowadzenie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi	Upowszechnianie informacji o możliwościach zatrudnienia oraz dostępnych instrumentach rynku pracy w formach: bezpośrednich kontaktów z pracodawcami, informacji w mediach oraz na stroni internetowej PUP	Realizacja ciągła do roku 2030	PUP	_____
1.3.3 Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	Instrumenty rynku pracy, w tym: prace interwencyjne, roboty publiczne, doposażenie stanowisk pracy, staże, dotacje na działalność gospodarczą, bony i inne.	Realizacja ciągła do roku 2030	PUP	Liczba osób, objętych wspraciem.

1.4. Cel szczegółowy

Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik monitorujący
1.4.1. Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	Powołanie Zespołu koordynującego Uchwała Zarządu Powiatu	Zrealizowane	Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim	Zadanie zrealizowane
1.4.2. Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń	Opracowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Zrealizowane	Powołany Zespół koordynujący Uchwała Zarządu Powiatu	Realizacja zadania
1.4.3. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Realizacja zgodnie z harmonogramem przez wszystkie jednostki realizujące zadania. Opracowanie i przedstawienie Zarządowi Powiatu rocznego sprawozdania.	Realizacja do roku 2030	Powołany Zespół koordynujący Uchwała Zarządu Powiatu	Liczba sprawozdań
1.4.4. Przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Opracowanie lub aktualizacja informatora w formie elektronicznej.	Corocznie	Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim	Zamieszczone informacje na stronie.

2. Cel główny Programu dla samorządu Powiatowego

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

2.1 Cel szczegółowy

Udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik monitorujący
2.1.1 Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli	Zgodnie z zakresem działania placówki (diagnozowanie uczniów, orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego i nauczania indywidualnego, wydawanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju i zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, terapia indywidulana i grupowa, interwencja kryzysowa, sieć współpracy specjalistów szkolnych, realiazja działań profilaktycznych)	Realizacja ciągła do roku 2030	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim	Liczba orzeczeń, opinii, diagnoz, terapii
2.1.2.Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i uczniom z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach	Działania pedagogów i psychologów zgodnie z zakresem działań szkół i placówek dla których powiat nowomiejski jest organem prowadzącym lub dotującym	Realizacja ciągła do roku 2030	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim, szkoły dla których organem prowadzącym/dotującym jest powiat nowomiejski	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia.

systemu oświaty				

3. Oczekiwane rezultaty:
    - zwiększenie dostępu do świadczeń medycznych oraz innych form opieki w środowisku lokalnym,
    - poprawa funkcjonowania zdrowotnego i społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi ,
    - wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
    - wzmocnienie współpracy instytucji, organizacji zdrowotnych oraz wszystkich podmiotów działających w zakresie zdrowia psychicznego,
    - profilaktyka i popularyzacja wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego
4. Źródła Finansowania:
    - środki własne jednostek zaangażowanych w realizację programu,
    - środki Funduszu pracy,
    - środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych
    - środki zewnętrzne

V Monitoring i sprawozdawczość:

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o coroczne informacje podmiotów zaangażowanych w jego realizację i wskazanych w harmonogramie do zdań PPOZP jako jednostki odpowiedzialne. Corocznie zostanie przedstawione sprawozdanie z programu za rok poprzedni Zarządowi Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim oraz jednostkom zewnętrznym.

Podmiot koordynujący – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim